

**«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ жанындағы
медицина колледжі**

Силлабус: «Денсаулықты нығайту»

Мамандығы: 09130100 «Мейіргер ісі»

Біліктілігі: 5AB09130101 «Мейіргер ісінің қолданбалы бакалавры»

Оқу түрі: күндізгі

Оқытудың нормативтік мерзімі: 3 жыл 6 ай

Циклдар мен пәндер индексі: АП 15

Курс 3

Семестр 5

Пән: «Денсаулықты нығайту»

Бақылау түрі: Емтихан

Жалпы еңбек сыйымдылығы сағат/кредиттер КЗ:72/3

Аудитория: 18

Симуляция: 54

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы	№72/11 ()	
«Денсаулықты нығайту» пәні бойынша силлабус	16 беттің 2 беті	

«Денсаулықты нығайту» пәні бойынша силлабус 2022 жылғы МЖМБС негізінде құрастырылды.

Тіркеу нөмірі: 90

Мамандығы: 09130100 «Мейіргер ісі»

Біліктілігі: 5AB09130101 «Мейіргер ісінің қолданбалы бакалавры»

Оқытушы: Тоқбай А.Ә.

Силлабус «Мейіргер ісі-1» кафедрасы мәжілісінде қаралды.

Хаттама № 1 " 27 " 08 2024 ж.

Кафедра меңгерушісі [Signature] Б.Д. Серикова

ПЦК мәжілісінде қаралды.

Хаттама № 1 " 28 " 08 2024 ж.

ПЦК төрайымы: [Signature] И.О. Темир

Әдістемелік кеңес мәжілісінде бекітілді.

№ 1 Хаттама " 29 " 08 2024 ж.

Әдістемелік кеңес төрайымы: [Signature] Г.С. Рахманова

O'NTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы «Денсаулықты нығайту» пәні бойынша силлабус	№72/11 () 16 беттің 3 беті

1.1 Оқытушылар жөнінде мәлімет

№ п/п	Аты-жөні	Ғылыми дәрежесі	Қызметі	Оқитын курсы	Электронды мекен-жайы
1	Серикова Бағдат Джулдибаевна	магистр	Бөлім басқарушысы	«Мейіргер ісінің» қолданбалы бакалавр пәндері	bagi_d90@mail.ru
2	Бақтияр Айгул Өтегенқызы	Жоғары санаттағы дәрігер	оқытушы	«Мейіргер ісінің» қолданбалы бакалавр пәндері	Mers_086@mail.ru
3	Шоланбаева Назерке Жорабекқызы	магистр	оқытушы	«Мейіргер ісінің» қолданбалы бакалавр пәндері	nazzhanbolat@mail.ru
4	Хайдаркулова Гулноза Ахмаджановна	магистр	оқытушы	«Мейіргер ісінің» қолданбалы бакалавр пәндері	medreferat.com@mail.ru
5	Аман Балнұр Жақсымұратқызы	магистр	оқытушы	«Мейіргер ісінің» қолданбалы бакалавр пәндері	baln.0128@mail.ru
6	Қадырова Жанар Нұржауқызы	магистр	оқытушы	«Мейіргер ісінің» қолданбалы бакалавр пәндері	kadyrova.zhanar@list.ru
7	Жулбарисова Гулзада Уразқызы	бакалавр	оқытушы	«Мейіргер ісінің» қолданбалы бакалавр пәндері	zhulbarisova007@mail.ru
8	Тоқбай Арайлым Әбдікерімқызы	бакалавр	оқытушы	«Мейіргер ісінің» қолданбалы бакалавр пәндері	arailym_kerimovna@mail.ru
9	Әбдіғани Алтынай Нұрбекқызы	бакалавр	оқытушы	«Мейіргер ісінің» қолданбалы бакалавр пәндері	Altyn_ai1601@mail.ru
10	Қуаныш Ақбота Бақытжанқызы	бакалавр	оқытушы	«Мейіргер ісінің» қолданбалы бакалавр пәндері	Akbota.kuanysh00@mail.ru
11	Сейілхан Айдана Сейілханқызы	бакалавр	оқытушы	«Мейіргер ісінің» қолданбалы бакалавр пәндері	aidana_seyilkhan@mail.ru

2. Пәннің саясаты:

Студент талаптарды орындауы керек:

№	Студенттерге қойылатын талап	Орындамаған жағдайда айыптау шаралары
1.	Себепсіз сабақ қалдыру рұқсат етілмейді.	Тәжірибелік сабақты себепсіз қалдырған жағдайда бж қойылады.
2	Себеп бойынша қалдырылған сабақтарды өз уақытысында өтеу.	Себепті қалдырылған сабақтар тек деканат рұқсатымен (өтеу қағазы) өтеледі. Егер үш рет қалдырған сабақты кафедра меңгерушісімен ұрықсат алып өттеледі

O'NTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ()
«Денсаулықты нығайту» пәні бойынша силлабус		16 беттің 4 беті

3	Дәріс және тәжірибелік сабақтарға уақытылы келу.	Студент 5 минуттан артық кешіксе сабаққа жіберілмейді. Оқу журналына және дәріс журналына бж қойылады.
4	Студенттің сыртқы келбеті талапқа сай болуы (халат, қолпак, ауыстыратын аяқ киім және т.б.).	Студенттің сыртқы көрінісі талапқа сай болмаған жағдайда сабаққа немесе дәріске жіберілмейді және тәжірибелік журналда немесе дәріс журналында бж қойылады.
5	Студентте медициналық санитарлық кітапшаның болуы.	Медициналық санитарлы кітапшасыз студент клиниканың бөлімшеріне жіберілмейді және тәжірибелік журналға бж қойылады.
6	СӨЖ тапсырмаларын өз уақытында тапсыру.	СӨЖ өз уақытында тапсырылмаса жұмыс қабылданбайды және 0 балл қойылады.
7	Студент оқытушыларға, курстастарына сыйластық пен қарауы қажет.	Студент құрметсіздік танытқан жағдайда, бұндай мінез-құлқы кафедра жиналысында талқыланады, деканатқа және ата-анасына жеткізіледі.
8	Кафедраның мүліктеріне студенттердің қамқорлық жасауы.	Мүліктерді бұзған жағдайда, студент өз күшімен қалпына келтіреді.

ПӘННІҢ ПРЕРЕКВИЗИТТЕРІ МЕН ПОСТРЕКВИЗИТТЕРІ

Пәннің пререквизиттері:

1. Пациенті үйрету;
2. Шұғыл көмек.

Пәннің постреквизиттері:

1. Мамандандырылған мейіргерлік күтім;
2. Функционалды мүмкіндіктерді жақсарту.

3. Оқыту мақсаттары:

- Денсаулықты нығайту және салауатты өмір салтын насихаттаудың теориялық негіздерін үйрету.
- Денсаулықты нығайтудың профилактикалық бағдарламаларын ұйымдастыру принциптерін түсіндіру.
- Денсаулықты нығайту және аурудың алдын алу түсінігін қалыптастыру.
- Денсаулықты жақсартуды басқару бойынша, салауатты өмір салтын насихаттау мен ұлттық халықаралық стратегиялар және бағдарламалардың негізін қалыптастыру.
- Профилактикалық қызметті реттейтін нормативтік құжаттар және регламенттерін үйрету.
- Денсаулықты нығайту үшін қолданылатын әдістер мен технологиялардың жұмысын жүзеге асыруды үйрету.
- Орындаушылармен ынтымақтастықты (пәнаралық ұжым) көрсету.
- Денсаулық сақтау саласындағы мінез-құлықты өзгертудің кезеңдік моделі және жеке топтық кеңес беру, Патронаттық қызметтің әмбебап прогрессивті моделі, жүкті әйелдер мен жас балаларға мейіргерлік күтім көрсету.
- ЮНИСЕФ модульдері.

O'NTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы	№72/11 ()	
«Денсаулықты нығайту» пәні бойынша силлабус	16 беттің 5 беті	

Оқытудың соңғы нәтижесі:

Теория:

- 1.Денсаулықты нығайту және аурулардың алдын алу бойынша әртүрлі көздерден алынған ақпаратты іздейді және сыни бағалайды, дені сау ауру адамдар үшін, дұрыс тамақтану және дұрыс тамақтану мәртебесі бойынша ұсыныстар бере алады. БҚ-1;
- 2.Денсаулықты нығайту және аурудың алдын алу бойынша зерттеулер туралы шешім қабылдайды. КҚ-4;
3. Дәлелді мейіргер ісі тәжірибе негізінде науқастарды оқыту жоспарын жасайды, ақпаратты сыни тұрғыдан бағалайды, науқастарды/жеке тұлғаларды/топтарды тәуекел факторын тану, әдістері мен құралдарына үйретеді. КҚ-4;
4. Тәуекел факторларының тиімді мониторингін, науқастарды және әртүрлі тәуекел топтарындағы адамдарды бақылауды жүзеге асырады. КҚ-5;
5. Салауатты өмір салтын насихаттау, азаматтардың құқықтары мен мүмкіндіктерін кеңейту және қатысу, жеке адамдардың, отбасылар мен топтардың денсаулығы мен әлауқатын нығайту арқылы алдын алу және өзін-өзі емдеу шараларын жүргізу қабілетін көрсетеді. КҚ-4;

Клиникалық тәжірибе:

1. Салауатты өмір салтына, жеке науқастарды, отбасылар мен топтарды, өз-өзіне көмек көрсетуге және дұрыс тамақтануға ынталандырады. БҚ-3
2. Денсаулықты нығайту бойынша заманауи идеялар мен технологияларды күнделікті тәжірибесіне бейімдейді. БҚ-4
3. Тәуекел факторларының тиімді мониторингін, науқастар мен әртүрлі тәуекел топтарындағы адамдарды бақылауды жүзеге асырады. КҚ-4
4. Жеке адамдарға, балаларға, жүкті әйелдерге, ересектерге және егде жастағы адамдарға қолданылатын ақпарат пен оқу материалдарын сыни тұрғыдан бағалайды. КҚ-5

Құзыреттер:

1. БҚ-1. Оқыту;
2. КҚ-4. Инновациялық;
3. КҚ-4. Денсаулықты нығайту;
4. КҚ-5. Оқыту және басшылық.

Курстың қысқаша мазмұны:

1. Денсаулықты нығайту және салауатты өмір салтын насихаттаудың теориялық негіздері.
2. Денсаулықты нығайтудың профилактикалық бағдарламаларын ұйымдастыру принциптері.
3. Денсаулықты нығайту және аурудың алдын алу түсінігі. 4. Денсаулықты жақсартуды басқару бойынша, салауатты өмір салтын насихаттау мен ұлттық халықаралық стратегиялар және бағдарламалар. 5. Профилактикалық қызметті реттейтін нормативтік құжаттар және регламенттер. 6. Денсаулықты нығайту үшін қолданылатын әдістер мен технологиялар. 7. Орындаушылармен ынтымақтастық (пәнаралық ұжым). 8. Денсаулық сақтау саласындағы мінез-құлықты өзгертудің кезеңдік моделі және жеке топтық кеңес беру. 9. Патронаттық қызметтің әмбебап прогрессивті моделі, жүкті әйелдер мен жас балалар. 10. ЮНИСЕФ модульдері: 1-Модуль «Ерте балалық шақ – шексіз мүмкіндіктер уақыты», 2-Модуль «МСАК патронаждық мейіргердің жаңа рөлі», 4-Модуль «Бала мен ата-ана арасындағы сүйіспеншілікті дамыту», 5-Модуль «Әкелерді қатыстыру», № 7 Модуль «Ата-аналардың амандығы», № 8 Модуль «Бала тәрбиесінің жалпы мәселелері», 11-Модуль «Стигма мен кемсітушілікті жеңу бойынша жұмыс», 14-Модуль «Балаларды зорлық-зомбылықтан қорғау», № 9 «Үй ортасы және қауіпсіздік» модулі.

O'NTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ()
«Денсаулықты нығайту» пәні бойынша силлабус		16 беттің 6 беті

4.1 Аудиториялық сабақтың тақырыбы мен мазмұны

№	Аудиториялық тақырыптың атауы	Қысқаша мазмұны	Сағат саны
1	Кіріспе. Денсаулықты нығайтудың және салауатты өмір салтын насихаттаудың теориялық негіздері.	Денсаулықты нығайту: тарихы, негізгі тәсілдері. Денсаулықты нығайтудың негізгі принциптері, модельдері және теориялары. Денсаулықты нығайтудың заманауи тәсілдері.	2
2	Денсаулықты нығайту бойынша алдын алу бағдарламаларын ұйымдастыру принциптері.	Профилактикалық көмекті ұйымдастыру. Алдын алу: әсер ету түрлері, формалары және деңгейлері. Денсаулықты нығайту бойынша профилактикалық бағдарламаларды ұйымдастыру принциптері.	2
3	Денсаулықты нығайту және аурулардың алдын алу тұжырымдамасы.	Денсаулықты қорғау және нығайту тұжырымдамасы. Салауатты денсаулық тұжырымдамасы. Жұмыс орнында денсаулықты нығайту тұжырымдамасы.	2
4	Салауатты өмір салтын және денсаулықты нығайтуды басқару жөніндегі ұлттық және халықаралық стратегиялар, бағдарламалар мен ұсынымдар. Профилактикалық қызметті реттейтін нормативтік құжаттар мен регламенттер. Аралық бақылау - I.	Денсаулықты қорғау және нығайту саласындағы мемлекеттік саясат. Профилактикалық қызметті реттейтін нормативтік құжаттар. Денсаулықты нығайту мәселелері бойынша халықаралық декларациялар. Денсаулықты нығайту бойынша бағдарламаларды жоспарлау. «Төменнен жоғарыға» негізделген денсаулықты нығайту бағдарламалары ДДҰ СИНДИ бағдарламасы.	2
5	Денсаулықты нығайту үшін қолданылатын әдістер мен технологиялар.	Қауіп факторлары мен денсаулық факторларын есепке алу, ақпарат жинау және талдау. Денсаулық түрлендіру және денсаулық сақтау технологиялары. Денсаулықты нығайту мектептері.	2
6	Орындаушылармен ынтымақтастық құжат. Денсаулық сақтау саласындағы мінез-құлықты өзгертудің кезеңдік моделі және жеке топтық кеңес беру.	Қазақстан Республикасының Кодексі "Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы" (19.04.2019 ж. жағдай бойынша өзгерістер мен толықтырулармен) -денсаулықты сақтау және нығайту жүйелері.	2
7	ЮНИСЕФ модульдері. 1 - Модуль «Ерте балалық шақ – шексіз мүмкіндіктер уақыты». 2 - Модуль «Бала мен ата-ана арасындағы сүйіспеншілікті дамыту». 4 - модуль «Бала тәрбиесінің жалпы мәселелері.	ЮНИСЕФ модульдерінің міндеттері мен мақсаттары. Ерте балалық шақтың дамуы. Дамудың кешігуі және өсудің кешігуі. Физикалық даму. Ерте жастағы балаларды тәрбиелеу және дене шынықтыру дамуы. Когнитивті даму. Тіл және коммуникацияны дамыту. Әлеуметтік және эмоционалды	2

O'NTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ()
«Денсаулықты нығайту» пәні бойынша силлабус		16 беттің 7 беті

	Балаларды зорлық-зомбылықтан қорғау». 5 - Модуль «Әкелерді қатыстыру». 7 - Модуль «Ата-аналардың әл-ауқаты».	даму. Ата-ана мен бала арасындағы қарым-қатынасты нығайту әдістері. Балалардан зорлық-зомбылықтың алдын алуы. Балалармен дұрыс қарым-қатынас орнату.	
8	8 - Модуль «Бала тәрбиесінің жалпы мәселелері». 9-Модуль «Үй ортасы және қауіпсіздік». 10 - модуль «Коммуникативті дағдылар».	ҚР ДСМ 2017 жылғы 25 желтоқсандағы № 995 бұйрығы "Скринингтік тексерулер жүргізу тәртібі" 1 бөлім. Жалпы ережелер. - 3 бөлім. Халықтың нысаналы топтарына скринингтік тексерулер жүргізу кезеңділігі.	2
9	11 - Модуль «Стигма мен кемсітушілікті жеңу бойынша жұмыс». Әділеттілікті, инклюзияны және әртүрлілікті құрметтеуді насихаттау. Аралық бақылау - II.	Денсаулық сақтау саласындағы реттеу және басқару. Денсаулық сақтау саласындағы құқықтар мен міндеттер және оларды қамтамасыз ету кепілдіктері.	1
10	14 - Модуль «Балаларды қатыгездіктен қорғау».	Қоғамдық денсаулықты сақтау. Денсаулықты нығайту принциптері. - Күнделікті ережелер. - Денсаулықты нығайту құралдары.	1
	Барлығы:		18

4.2 Симуляцияның тақырыптық жоспары

№	Аудиториялық тақырыптың атауы	Қысқаша мазмұны	Сағат саны
1	Кіріспе. Денсаулықты нығайтудың және салауатты өмір салтын насихаттаудың теориялық негіздері.	Денсаулықты нығайту: тарихы, негізгі тәсілдері. Денсаулықты нығайтудың негізгі принциптері, модельдері және теориялары. Денсаулықты нығайтудың заманауи тәсілдері.	6
2	Денсаулықты нығайту бойынша алдын алу бағдарламаларын ұйымдастыру принциптері.	Профилактикалық көмекті ұйымдастыру. Алдын алу: әсер ету түрлері, формалары және деңгейлері. Денсаулықты нығайту бойынша профилактикалық бағдарламаларды ұйымдастыру принциптері.	6
3	Денсаулықты нығайту және аурулардың алдын алу тұжырымдамасы.	Денсаулықты қорғау және нығайту тұжырымдамасы. Салауатты денсаулық тұжырымдамасы. Жұмыс орнында денсаулықты нығайту тұжырымдамасы.	6
4	Салауатты өмір салтын және денсаулықты нығайтуды басқару жөніндегі ұлттық және халықаралық стратегиялар,	Денсаулықты қорғау және нығайту саласындағы мемлекеттік саясат. Профилактикалық қызметті реттейтін нормативтік құжаттар. Денсаулықты	6

O'NTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979- MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ()
«Денсаулықты нығайту» пәні бойынша силлабус		16 беттің 8 беті

	бағдарламалар мен ұсынымдар. Профилактикалық қызметті реттейтін нормативтік құжаттар мен регламенттер.	нығайту мәселелері бойынша халықаралық декларациялар. Денсаулықты нығайту бойынша бағдарламаларды жоспарлау. «Төменнен жоғарыға» негізделген денсаулықты нығайту бағдарламалары ДДҰ СИНДИ бағдарламасы.	
5	Денсаулықты нығайту үшін қолданылатын әдістер мен технологиялар.	Қауіп факторлары мен денсаулық факторларын есепке алу, ақпарат жинау және талдау. Денсаулық түрлендіру және денсаулық сақтау технологиялары. Денсаулықты нығайту мектептері.	6
6	Орындаушылармен ынтымақтастық құжат. Денсаулық сақтау саласындағы мінез-құлықты өзгертудің кезеңдік моделі және жеке топтық кеңес беру.	Қазақстан Республикасының Кодексі "Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы" (19.04.2019 ж. жағдай бойынша өзгерістер мен толықтырулармен) -денсаулықты сақтау және нығайту жүйелері.	6
7	ЮНИСЕФ модульдері. 1 - Модуль «Ерте балалық шақ – шексіз мүмкіндіктер уақыты». 2 - Модуль «Бала мен ата-ана арасындағы сүйіспеншілікті дамыту». 4 - модуль «Бала тәрбиесінің жалпы мәселелері. Балаларды зорлық-зомбылықтан қорғау». 5 - Модуль «Әкелерді қатыстыру». 7 - Модуль «Ата-аналардың әл-ауқаты».	ЮНИСЕФ модульдерінің міндеттері мен мақсаттары. Ерте балалық шақтың дамуы. Дамудың кешігуі және өсудің кешігуі. Физикалық даму. Ерте жастағы балаларды тәрбиелеу және дене шынықтыру дамуы. Когнитивті даму. Тіл және коммуникацияны дамыту. Әлеуметтік және эмоционалды даму. Ата-ана мен бала арасындағы қарым-қатынасты нығайту әдістері. Балалардан зорлық-зомбылықтың алдын алуы. Балалармен дұрыс қарым-қатынас орнату.	6
8	8 - Модуль «Бала тәрбиесінің жалпы мәселелері». 9-Модуль «Үй ортасы және қауіпсіздік». 10 - модуль «Коммуникативті дағдылар».	ҚР ДСМ 2017 жылғы 25 желтоқсандағы № 995 бұйрығы "Скринингтік тексерулер жүргізу тәртібі" 1 бөлім. Жалпы ережелер. - 3 бөлім. Халықтың нысаналы топтарына скринингтік тексерулер жүргізу кезеңділігі.	6
9	11 - Модуль «Стигма мен кемсітушілікті жеңу бойынша жұмыс». Әділеттілікті, инклюзияны және әртүрлілікті құрметтеуді насихаттау.	Денсаулық сақтау саласындағы реттеу және басқару. Денсаулық сақтау саласындағы құқықтар мен міндеттер және оларды қамтамасыз ету кепілдіктері.	3
10	14 - Модуль «Балаларды қатыгездіктен қорғау».	Қоғамдық денсаулықты сақтау. Денсаулықты нығайту принциптері. - Күнделікті ережелер. - Денсаулықты нығайту құралдары.	3
	Барлығы:		54

O'NTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ()
«Денсаулықты нығайту» пәні бойынша силлабус		16 беттің 9 беті

5. Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Гусманова Л. К. Денсаулықты нығайту : оқу құралы / Л. К. Гусманова. - Қарағанда: Medet Group , 2020. - 262 бет.
2. Приз, В. Н. Балалар мен жасөспірімдердің денсаулық жағдайын және сырқаттанушылығын бағалау : оқу құралы = Оценка состояния здоровья и заболеваемости детей и подростков : учеб. пособие Алматы : Эверо, 2013.
3. Бөлешов М. Ә. Қоғамдық денсаулық және денсаулықты сақтау: оқулық- Эверо,2015.
4. Балалар мен жасөспірімдердің денсаулығын қорғау: оқу құралы. – М.: ГЭОТАР – Медиа, 2015.
5. Лисицын, Ю. П. Общественное здоровье и здравоохранение: учебник / Ю. П. Лисицын, Г. Э. Улумбекова. – 3-е изд., перераб. и доп. ; Мин-во образования и науки РФ. Рек. ГОУ ВПО «Первый гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова». – М. : ГЭОТАР – Медиа, 2015. – 544 с.

Қосымша әдебиеттер:

1. Биғалиева, Р. К Әлеуметтік медицина және денсаулық сақтауды басқару [Мәтін] : оқулық / Р. К Биғалиева. - Алматы : Эверо, 2014. - 560 бет.
2. Аканов, А. Здоровье населения и здравоохранения Республики Казахстан [Текст] = The White Paper-2 : монография / А. Аканов, Т. Мейманалиев, К. Тулебаев. - ; Рек. к изд. Учен. советом КазНМУ им. С. Д. Асфендиярова. - Алматы : Эверо, 2014. - 85 с. - ISBN 978-601-246-400-9.

6. Бағдарламамен қамтамасыз ету және Интернет ресурстар:

1. Гусманова Л.К. Денсаулықты нығайту: оқу құралы Қарағанды, 2020 <https://aknurpress.kz/reader/web/2600>
2. Укрепления здоровья: учебное пособие.Қарағанда: ТОО «Medet Group». 2020. – 264 <https://aknurpress.kz/reader/web/2462>.
3. Гелецкий В.М. Теория физической культуры и спорта
4. Учебное пособие Красноярск 2008 <https://aknurpress.kz/reader/web/2783>

7. Курстың аттестациясы:

Шолу

Қорытынды баға келесі компоненттерден тұрады (салыстырмалы салмағы):

Ағымдағы бақылау 1 (ТК А (дәрістер): жеке және топтық тапсырмалар, топтық тақырыптық дискуссияларға қатысу.

Ағымдағы бақылау 2 (ТК С (симуляция): симуляциялық курсқа қатысу, тәжірибелік дағдыларды топтық және жеке орындауға қатысу •

Аралық бақылау

Салмағы

Бағасы	Қолданылатын бақылау құралдарының сипаттамасы (кейс, жоба, сыни талдау, модельді әзірлеу, презентация, тест)	Салмағы
ТК 1 (ТК А (дәрістер, семинарлар): жеке және топтық тапсырмалар, топтық тақырыптық дискуссияларға қатысу)	Сыни талдаудағы 3 тапсырма: -бақылау сұрақтары, - тапсырма -тесттер	20%

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ()
«Денсаулықты нығайту» пәні бойынша силлабус		16 беттің 10 беті

ТК 2 (ТК С (симуляция): симуляциялық курсқа қатысу, тәжірибелік дағдыларды топтық және жеке орындауға қатысу.	Практикалық дағдыларды пысықтау және құзыреттіліктердің орындалуын талқылау; Диспутацияланатын мәселелер бойынша аргументтерді таныстыру.	20%
АБ-1, АБ-2	Курстық тесттер	20%
Емтиханға жіберу рейтингісі		Х 60%
Қорытынды емтихан	Пән тақырыптары бойынша тесттер (200 сұрақ) және билеттер: теориялық сұрақтар, ситуациялық есептер және СӨЖ бойынша сұрақтар	Х 40%
Курстық қорытынды бағасы		0-100 балл

Аттестация

Рейтинг шкаласы

Әріптік баға жүйесі	Сандық эквивалент	Баллдар (%-дық көрсеткіш)	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
FX	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз
F	0	0-24	
Бағалау критерилері	<p>Өте жақсы «A»: Студент сұрақтарға толығымен жауап берген жағдайда.</p> <p>Жақсы «B+» - «C+»: Студент білімін орта қалыпта жауап берген жағдайда.</p> <p>Қанағаттанарлық «C» - «D»: Студент сұрақтарға қанағаттанарлық жағдайда.</p> <p>Қанағаттанарлықсыз «FX» - «F»: Студент сұрақтарға толық емес жауап берген жағдайда.</p>		

Пән бойынша қорытынды баға мынадай формула бойынша бақылаулар нысандарының белгіленген қатынасына сүйене отырып ресми ведомосқа енгізілген кезде автоматты түрде есептеледі:

Қорытынды баға = (ТК (аудиториялық, семинарлар) + ТК Симуляция + ТК (аралық бақылау)) = ЖР (жіберу рейтингі) x 60% + баға (Е x 40%)

Емтихан (жеке): қорытынды тест

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы	№72/11 ()	
«Денсаулықты нығайту» пәні бойынша силлабус	16 беттің 11 беті	

Оларды орындау жөніндегі әдістемелік нұсқаулар (ұсынымдар):

Аудиторияға (дәрістерге, семинарларға) дайындық кезінде берілген үлестіру материалын мұқият оқып, қайталау)

Бағалау критерийлері:

Қорытынды тест: барлық курстың білімі мен түсінігін тексеруге.

Тестте 50-ден 100-ге дейінгі сұрақтан, әр дұрыс жауап-1 балл.

Тапсыру мерзімі:

Орындалған тапсырмаларды жүктеу үшін белгіленген мерзім: оқу курсы аяқтаған сәттен бастап екі апта. Уақытында тапсырылмаған жағдайда төмендету коэффициенті қолданылады: мысалы, 0,75-0,9

8. Оқыту және сабақ беру әдістері

Аудитория: дәріске шолу.

Симуляциялық сабақтар: Team-based learning (TBL) - командада жұмыс істеуге негізделген оқыту әдісі, Simulation training (ST) - симуляциялық оқыту.

Қолданылатын әдістер мен технологиялар

- **Small group learning (SGL)** - шағын топтарда оқыту;
- **Cased-based learning (CBL)** - нақты жағдайлар әдісі;
- **Task-based learning (TaskBL)** - коммуникативтік тапсырмалар әдісі;
- **Team-based learning (TBL)** - командада жұмыс істеуге негізделген оқыту әдісі;
- **Problem-based learning (PBL)** - проблемалық оқыту әдісі;
- **Simulation training (ST)** - симуляциялық оқыту;
- **Clinical training (CT)** - клиникалық оқыту;
- **Training based on competence (TBC)** - құзыреттілікке негізделген оқыту;
- **Credit-modular training (CMT)** - кредиттік-модульдік оқыту;

Студенттердің білім деңгейін және білімін бағалауға арналған бағалау әдістері мен технологиялары.

- **Multiple Choice Questions – MCQ** - көптеген таңдау тест сұрақтары;
- **Oral asking (OA)** - ауызша сұрау;
- **Short Answer Questions (SAQ)** – қысқа жауаптар;
- **Short case (SC)** - Нақты жағдайдың қысқаша сипаттамасы;
- **long cases (LC)** – үлкен құрылымсыз кейстер;
- **Short essay questions (SEQ)** – қысқа жауапты эссе;
- **Objective Structured Clinical Examination – OSCE** - объективті құрылымдық клиникалық емтихан;
- **Skills Assessment Station (SAS)** – практикалық дағдыларды бағалау станциясы;
- **Oral report – (OR)** - презентация;
- **Oral examination – OE)** - ауызша емтихан;
- **Mini clinical evaluation exercise (MiniCEX)** - мини-клиникалық емтихан;
- **Direct Observation of Procedural Skills (DOPS)** - практикалық процедураларды меңгеруді бағалау.
- **(AI - assessment interview)** бағалау сұхбаты - оқытушының/куратордың резидентура тыңдаушысымен әңгімелесу, оның мақсаты білім алушының қызметін және оны түзету жолдарын талқылау болып табылады

O'NTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ()
«Денсаулықты нығайту» пәні бойынша силлабус		16 беттің 12 беті

- **(SA - Self Assessment)** өзін-өзі бағалау-білім алушының өз жұмысын бағалау, оқу прогресін сыни тұрғыдан түсіну мақсатында, білім алу үшін дербестік пен жауапкершілікті арттырады, күшті және әлсіз жақтарын хабардар етуге көмектеседі. Көбінесе қорытынды бағаны қалыптастырудың бөлігі ретінде қолданылады.
- **(SP – standart patient)** Стандартталған пациент - білім алушының құзыреттілігін бағалауға және оқытуға қатысатын арнайы дайындалған адам.
- **(PA - portfolio assessment)** портфолио бағасы – білім алушылардың жетістіктерін бақылау және бағалау нысаны, өзін-өзі бағалауды қоса алғанда, оқу-танымдық қызметтің материалданған өнімдері бойынша қоса берілген күш-жігер нәтижелері бойынша оқудағы прогрестің дәлелі.
- **(PA - Peer Assessment)** әріптестерді бағалау – резидентура тыңдаушыларына бір-бірінің оқу тиімділігін бағалауға мүмкіндік беретін әріптестерді бағалау. Бағалау әріптестерді бағалау процесіне тартуға және бір-бірінің жұмысын сын тұрғысынан пайымдауға бағытталған.

Қосымша-1.

Пәннің оқыту нәтижелерін бағалау критерийлері

ОН №	Оқыту нәтижелерінің атауы	Қанағаттанарлықсыз	Қанағаттанарлық	Жақсы	Өте жақсы
ОН1	Денсаулықты нығайту және аурулардың алдын алу бойынша әртүрлі көздерден алынған ақпаратты іздейді және сыни бағалайды және дені сау ауру адамдар үшін, дұрыс тамақтану және дұрыс тамақтану мәртебесі бойынша ұсыныстар бере алады.	Денсаулықты нығайту және аурулардың алдын алу бойынша әртүрлі көздерден алынған ақпаратты іздейді және сыни бағалайды және дені сау ауру адамдар үшін, дұрыс тамақтану және дұрыс тамақтану мәртебесі бойынша ұсыныстар бере алмайды.	Денсаулықты нығайту және аурулардың алдын алу бойынша әртүрлі көздерден алынған ақпаратты іздейді және сыни бағалайды және дені сау ауру адамдар үшін, дұрыс тамақтану және дұрыс тамақтану мәртебесі бойынша қанағаттанарлық ұсыныстар бере алады.	Денсаулықты нығайту және аурулардың алдын алу бойынша әртүрлі көздерден алынған ақпаратты іздейді және сыни бағалайды және дені сау ауру адамдар үшін, дұрыс тамақтану және дұрыс тамақтану мәртебесі бойынша ұсыныстарды жақсы бере алады.	Денсаулықты нығайту және аурулардың алдын алу бойынша әртүрлі көздерден алынған ақпаратты іздейді және сыни бағалайды және дені сау ауру адамдар үшін, дұрыс тамақтану және дұрыс тамақтану мәртебесі бойынша ұсыныстарды өте жақсы бере алады.
ОН2	Денсаулықты нығайту және аурудың алдын	Денсаулықты нығайту және аурудың алдын	Денсаулықты нығайту және аурудың алдын	Денсаулықты нығайту және аурудың алдын	Денсаулықты нығайту және аурудың алдын

O'NTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979- MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ()
«Денсаулықты нығайту» пәні бойынша силлабус		16 беттің 13 беті

	алу бойынша зерттеулер туралы шешім қабылдайды.	алу бойынша зерттеулер туралы шешім қабылдай алмайды.	алу бойынша зерттеулер туралы шешімді қанағаттанарлық етіп қабылдайды.	алу бойынша зерттеулер туралы шешімді жақсы қабылдайды.	алу бойынша зерттеулер туралы шешімді өте жақсы қабылдайды.
ОН3	Дәлелді мейіргер ісі тәжірибе негізінде пациенттерді оқыту жоспарын жасайды, ақпаратты сыни тұрғыдан бағалайды, науқастарды жеке тұлғаларды топтарды тәуекел факторын тану, әдістері мен құралдарына үйретеді.	Дәлелді мейіргер ісі тәжірибе негізінде пациенттерді оқыту жоспарын жасайды, ақпаратты сыни тұрғыдан бағалайды, науқастарды жеке тұлғаларды топтарды тәуекел факторын тану, әдістері мен құралдарына үйрете алмайды.	Дәлелді мейіргер ісі тәжірибе негізінде пациенттерді оқыту жоспарын жасайды, ақпаратты сыни тұрғыдан бағалайды, науқастарды жеке тұлғаларды топтарды тәуекел факторын тану, әдістері мен құралдарын қанағаттанарлық үйретеді.	Дәлелді мейіргер ісі тәжірибе негізінде пациенттерді оқыту жоспарын жасайды, ақпаратты сыни тұрғыдан бағалайды, науқастарды жеке тұлғаларды топтарды тәуекел факторын тану, әдістері мен құралдарын жақсы үйретеді.	Дәлелді мейіргер ісі тәжірибе негізінде пациенттерді оқыту жоспарын жасайды, ақпаратты сыни тұрғыдан бағалайды, науқастарды жеке тұлғаларды топтарды тәуекел факторын тану, әдістері мен құралдарын өте жақсы үйретеді.
ОН4	Тәуекел факторларының тиімді мониторингін, науқастарды және әртүрлі тәуекел топтарындағы адамдарды бақылауды жүзеге асырады.	Тәуекел факторларының тиімді мониторингін, науқастарды және әртүрлі тәуекел топтарындағы адамдарды бақылауды жүзеге асыра алмайды.	Тәуекел факторларының тиімді мониторингін, науқастарды және әртүрлі тәуекел топтарындағы адамдарды бақылауды жүзеге қанағаттанарлықтай асырады.	Тәуекел факторларының тиімді мониторингін, науқастарды және әртүрлі тәуекел топтарындағы адамдарды бақылауды жүзеге жақсы асырады.	Тәуекел факторларының тиімді мониторингін, науқастарды және әртүрлі тәуекел топтарындағы адамдарды бақылауды жүзеге өте жақсы асырады.
ОН5	Салауатты өмір салтын насихаттау, азаматтардың құқықтары мен мүмкіндіктерін	Салауатты өмір салтын насихаттау, азаматтардың құқықтары мен мүмкіндіктерін	Салауатты өмір салтын насихаттау, азаматтардың құқықтары мен мүмкіндіктерін	Салауатты өмір салтын насихаттау, азаматтардың құқықтары мен мүмкіндіктерін	Салауатты өмір салтын насихаттау, азаматтардың құқықтары мен мүмкіндіктерін

кеңейту және қатысу, жеке адамдардың, отбасылар мен топтардың денсаулығы мен әл-ауқатын нығайту арқылы алдын алу және өзін-өзі емдеу шараларын жүргізу қабілетін көрсетеді.	кеңейту және қатысу, жеке адамдардың, отбасылар мен топтардың денсаулығы мен әл-ауқатын нығайту арқылы алдын алу және өзін-өзі емдеу шараларын жүргізу қабілетін көрсете алмайды.	кеңейту және қатысу, жеке адамдардың, отбасылар мен топтардың денсаулығы мен әл-ауқатын нығайту арқылы алдын алу және өзін-өзі емдеу шараларын жүргізу қабілетін қанағаттанарлықтай көрсетеді.	кеңейту және қатысу, жеке адамдардың, отбасылар мен топтардың денсаулығы мен әл-ауқатын нығайту арқылы алдын алу және өзін-өзі емдеу шараларын жүргізу қабілетін жақсы көрсетеді.	кеңейту және қатысу, жеке адамдардың, отбасылар мен топтардың денсаулығы мен әл-ауқатын нығайту арқылы алдын алу және өзін-өзі емдеу шараларын жүргізу қабілетін өте жақсы көрсетеді.
---	---	--	---	---

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН

**MEDISINA
AKADEMIASY**

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ

SOUTH KAZAKHSTAN

**MEDICAL
ACADEMY**

АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»

«Мейіргер ісі-1» кафедрасы

«Денсаулықты нығайту» пәні бойынша силабус

№72/11 ()

16 беттің 15 беті

O'NTUSTIK-QAZAQSTAN

**MEDISINA
AKADEMIASY**

«O'ntustik Qazaqstan medicina akademiasy» AQ

SOUTH KAZAKHSTAN

**MEDICAL
ACADEMY**

АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»

«Мейіргер ісі-1» кафедрасы

«Денсаулықты нығайту» пәні бойынша силабус

№72/11 ()

16 беттің 16 беті